

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 38. Zettortdeenâ 19tâ September 1840.

J a u n a s s i n n a s.

Mihli laffitaji! Ja Deew's kahdu ohsolu stahdijis eefsch dahrja widdus, un tam ohsolam gad-disees augsti steeptees ar saweem kupleem sarreem, un tam irr papilnam lappas tâ kâ winsch mett beesu un leelu ehnu, tad tee putnini nahf appafsch winna pawehna paslehytees, un tee behrni nahf appafsch ta pascha lustetees un speh-leht, un tahs seewas nahf appafsch ta pascha abbihht un wehrpt, tee wihri nahf appafsch ta pascha atpustees un teem wezzeem laudim patihkabs ihpaschi appafsch winna kiplahm un beesahm lappahm fehshoht tehrseht un runnaht par pagahjuscheem laikeem, jeb atkal kahdu dseef-minu no frust un behdahm nodseedaht. Ja tahdam ohsolam gaddahs sibbenis eespert un winnu pagahst un luppata-luppata's fadrag-gahst, jeb par pelnu tshuppu pataisihht, tad tahs firnas galwinas un tee wihri, un tahs seewas, un tee behrni ohtrâ rihâ schehlojahs un raud un brehz un waimana: ak! muhsu ohsols, muhsu dischanais, siprais ohsols, kam tam bija pakrist un apgahstees! fur nu meh's faeefimees, fur nu no faules karstuma flehpfimees, fur nu patezzefim appafschâ, ja leetus peepeschi usnahf u. t. j. pr.? Bet ja schim pascham ohsolam gaddahs pamasittinam nokalst, tâ kâ weena lappa pehz ohtras paleef dseltena un nokaltusi nokriht, fur taf zittu kohku lappas wehl stahw zeetas, ja wehisch nolausch weenu un ohtru un treschu sarru, ja widdus tam irr ispuis, ja ir misa jaw weetahm noschfehlupees, tad ja gaddahs tahdam ohsolam pakrist, tad jauni laudis mas ko, tikween firngalwi par winnu nopuhfchahs! Ween un tas pats ohsols; kad paschâ pilnâ kiplumâ un spehkâ pakriht tad wiffi tahdu noschehlo, bet ja no wezzuma peespeests un nokaltis, tad par winnu tik-

ween wezzi laudis behdajahs! — Schi libdsiba sihmejahs us mums zilwekeem! Ja kahds wihrs sawâ ammatâ pakriht pilnâ spehkâ, tad winnu noschehlo un slawe un teiz, bet ja winsch gaddeem irr wahrdsis un tad mirst, tad tee nepateizigee zilweku behrni mas ko winnu peeminn!

Sestâ Septempera deenâ muhsu General-Superintendents Dr. J. G. L. Richter pehz ilgas meefas wahrgoschanas un zeeschanas nomirre. Gaddeem winnus wezzums un wahja meefa tâ speede, kâ tikween ar leelu puhlinu tee sawa gruhtha ammatâ darbus warreja isdarriht. Nelaisis bija 1763schâ gaddâ Wahjsemme Deffawas pilksatâ no gohdigeem un deewabihjigeem wezza-keem dsimnis, un dehls tik ko galwinu bija pastee-pis, kad wezzaki jaw sawâ starpâ norunnaja to swehtâ mahzitaju ammatâ list andsinahht un ismah-ziht. Pats tehws tik ihfu laiku ar sawu padohmu un palihdsibu tam warreja buht pee rohkas, jo Deew's to atnehme dehlam zaur nahwi, un bahrinu palikkufchu to Sakschu semmê Hales pilksatâ eefsch bahrinu apgahdashanas namma usnehme audsinahht. Nelaisis gaddeem tur mahzklis sabijis, kluë pats, tikween 18 gaddus wezs, zitteem behrneem par skohlas-meistaru uszelt's. Eenehnees schinni gudribâ behrnus mahzihht un labbu slawu dabbujis no saweem preekschneekeem to Kursemmes muischneeki aizinaja pee saweem behrneem par skohlas-meistaru. Jaunisch scheid atnahzis winsch sabija 8 gaddus par skohlas-meistaru, pateizibu nemandees no behrnu wezza-keem un labbu un teizamu slawu no saweem mahzkeem. Pa scheem gaddeem winnam gan peedahwaja mahzitaja muischas, bet winsch allasch fazzija: es sawu galmu ne esmu lausis un publejees mahzitaja muischas, bet swehta mahzitaja ammatâ labbad, un Deew's

man irr bewis til dauds sapraschanu un atsihschanu, ka es sinnu zil gruhra atbildefchana dwehfeles gannam irr! 1796tâ gaddâ nelaiika Lestenes mahzitajs Urban tam meeru ne lahwe un ar luhgschanu to peespeede tam nahft par paligu pee farwas draudses. Draudse naw leela un muhsu nelaiikis tai weeta fabija lihds 1803fchu gaddu. Schinni gaddâ leela Dohbeles draudse to pee sewim par mahzitaju aizinaja, fur winsch 22 gaddus Dohbeles un Behrsmuischas draudftâ irr walbijis, ka wehl schim brihscham winna teizama flawa no draudses peeminnas ne irr isfuddufi. Bija warrens un spehzigs eefsch wallo-das un sabrauze ir no faininu draudsehm winna mahzibas dsirdeht. Nelaiikis no Deewa dab-bujis weeglu galwu un tahdu prahtu, kas pats dsennahs un speeschahs us mahzibu, turklast eenehmees eefsch ta Deewa wahrda kas mahza: effect gudri kâ tschuhfkas un lehnigi kâ ballofchi, no Waldischanas. Fluë allasch peeaizinahts pee tahdahm darrischanahm, fur bija galwas groh-fischanas, fur wajjadseja ismannibai un gudribai buht pee rohkas. 1817 to eezehle basnizas teesai par teefas: lohzeeli un papreefschu winsch arri bija par paligu tai beedribai, kas isfai-droja jaunās testamentes wallodu un pahrtul-foschanu, bet pee jaunās dseefmu grahmataf eezelfchanas winna galwina ne bij klast. Nelaiikis arri daschadas grahmataf un runnas farakstija un dauds gudribas=beedribas par lohzeeli fluë eezelts. Winnam weenweenigi par wissu Kursemni to gohda-wahrdu Doctor theologiae (tas irr: wiss: augstakais Deewa wahrda mah-tajs) no Lehrpates atfuhrtija. 1825tâ gaddâ to Zelgawas Wahzu-draudse pee sewim par gannu aizinaja. Arri schein dauds fanahze winna mahzibas klausitees, un winna spehzigi wahrdi to padarrija, ka pa spreddika laiku ne bija neween basniza pilna, bet kâ arri Deewa wahrdu fahke wairat mihloht, zeenah un goh-dah pa nammeem. 1832tâ gaddâ to aizinaja us Peterburgu par paligu pee tam, Jaanus basnizas likkumis freetni un pareisi falikt; tur 2 gaddus fabijis un par General-Superintendentu eezelts, ar dauds gohda=sihmehm no Wal-

dischanas apdahwinahs winsch us Zelgawu atkal atbrauzis, neween wissai Kursemmei, bet arri wehl 6 zittahm guberniahm par Superintendenti walbija.

Nelaiikis dsihwojoht farweem behrneem bija peesazzijis: Ja mirstama stundina mannim atnahft un Deews mannu dwehfeli peeneimm, tad nekahdas behres un nekahdu gohdu man schein ne taifet. Manni wezzi pasihstami un draugi irr apmirruschi, manni draudsei zits mahzitajs nahzis, ta fehla ko es esmu Jesus wahrda seh-jis irr farwas auglus nessufi, nu irr zits sehjeis — ko tad mannis schein dauds wairs peemin-nehs! Weddat mannus truhdus us Dohbeli! Pee Dohbeles basnizas manni paglabbajeet. Tur esmu pilnâ spehka buhdams strahdajis! Tur tee tehwi farweem behrneem no mannim sinnahs stahstih; tur esmu ihpafchi publejees un dar-bojees, tur arri gibbu duffeht. — Pehz schein winna wahrdeem, nelaiika peederrigeek nekahdu gohdu farwam wezzam tehvam schein ne taifija, un arri basnizas teefa ne bija ihpafchi parweh-lejusi kahdu gohdu taifih. Bet Zelgawas draudses mahzitaji ne warreja peezeest ka nelaiiki kluffi-nam zaur pilsfatu isness, to — kas bija gaddeem bijis wiffahm Luttera draudsehm mihlâ tehwu-semmê par galwineeku. Luhdsahs arri no Wahzu draudses lai wehloht lihki basniza eenest. Wahzu rihta = mahzitajs Neander un nelaiika Superintendenta dehs, Dohbeles Latweefschu mahzitajs, Wahzu wakoda lihdsibas basniza fazzija, itt agri no rihta pulksten feptinds. Zelgawas Latweefschu draudses mahzitaji ar sawu draudftâ pee Dohbeles wahrteem ihfu dseefmu nodseedajufchi to lihki fagaibija; nelaiikim ar firsnigeem wahrdeem labbas deenas atdewufchi, tee tam pateize par to mihlestibu un pazetibu, ar ko pahr teem bija walbijis, par to gudru padohmu ko teem daudsfahrtigi bija demis, par to palihdsibu ko pee winna bija atradufchi. —

Pehz tahs pirmit peeminnetas lihdsibas no Wahzu draudses mas tikkai behrineekeem brauze lihds. Bet pee Dohbeles draudses robbeschahm tee lihds braudamee behrineekt dabbuja jauku

pateizibu redseht. Rabbi simts jahjeji, wiffi Behrsmuischas fainneeki un teefas un basnizas lohzecki to lihki fagaibija; dauds ratti — laut bija leelu leelais darba laiks — bija sabraukufchi wiinu fagaibih un werstes garrumâ bija rinda no jahjejeem un brauzejeem un kahjineeteem, kas dewahs us Dohbeles Latweefchu mahzitaja muischu, fur tee peederrigee wiffus behrineekus ar mihlestibu un pateizibu un uszeenafchanu usnehme. No turrenes to lihki aishwedde us Dohbeles basnizu, basnizas pehrminderi to basnizâ eeneffe un 8 mahzitaji to no basnizas isneffe, fur atkal tee pehrminderi to lihki fagaibija un semmes flehpti guldinaja. Dohbeles Latweefchu mahzitajs wiffai draudsei — jo Dohbeles draudse jaw basnizâ ar gaidifchanu muhs gaidija — jauku lihdsibu fazzija, pehz teem wahrdeem I. Mohf. gr. 32, 9. 10. israhidams ka tas firbschehligais debbesu tehws muhsu nelaike bija baggatigi apdahwinajis un tam bija palihdsejts pee garrigahm un laizigahm leetahm. Winsch arri draudsei isstahstija ar ihseem wahrdeem nelaike dsihwibas laiku un tai atgabaja ka un us fo winsch sawu draudsi bija mahzjis. Dohbeles Wahzu draudses mahzitajs Wahzu wallo-dâ lihdsibu no altara fazzija.

Tâ paraddijam sawu nelaike tehwu! Lai Deews winnam dohd weegli duffeht! Lai Deews winnam mehro ar to mehru ar fo winsch mums irr mehrosis, tad mihlestiba, pazeetiba buhs wiina alga muhschigi!

W. P.

U s t i z z i g s f u n s .

Preefsch 400 gaddeem Kursemmê dsihwoja muischneeks, kam gaspascha nomirre un kas winnam atstahje weenu paschu behlimu. Tehws scho behrnu lohti mihlodams to ustizzeja emmei, kam wehl 2 aukletajas bija par paligu. Weenreis, kad kungs bija aisgabjis us meddischanu, emme un aukletajas atstahje behrnu, kas gulleja, aishlehdse durwis un aisgabje islustetees ar zittahm muischas meitahm. Peepefchi zehlehs breefniga kaukschana ta sunna kas pee behrna

bija palizjis. Nu atskrehje emme un meitas ar leelahm isbailehm us behrna kambari, ne warredamas atflehu atrast tahs sadausija durwis un atradde behrnu — bes wainas bet sumni pee schuhpla eefsch sawahm affinim gulloschu bes dsihwibas. Ne tablu no wiina gulleja leela tschuhfka arri bes dsihwibas. Schi bija zaur kabdu zaurumu wezzâ pilli eelihdusi un paschu laiku behrninam gribbeja eedselt — bet suns bija eefahjis nahwigi kautees ar tschuhfku un tâ behrna dsihwibu glahbe. Suns gan beidscht norehje tschuhfku, bet pats tik zeefchi tappe eewainohs, ka sawu dsihwibu islaide. Tâ suns bija behrna dsihwibu fargajis un glahbis, kad zilweki to bija atstahjufchi. Kurram nu bija ustizzigis prahts? Bet mahzitees arri ka Deews daschureis itt brihnischfiki zilweku behrnus no nahwes breefnahm ispefti.

* * *

P e l l i t e u n l a u w a .

Lauwa sawâ allâ gulleja meegâ un apfahrt wiinu pellites jaktejahs. Weena no tahm nofritte no flints seenas us lauwu un mohdinaja to, kas to nabbadsiti fahere ar saweem lette-neem. „Al zeenigs leelskungs apschelojees par mannim, pihksteja pellite, es esmu neezinsch un man prahtâ ne nahze tew faitinaht, tikkai kluhpdama no flints esmu nokrittuffi. Peedohdi scho reis, es tew par to pateifschu zaur wiffu muhschu!“

Eij weffela, teize schehligs lauwa un islaide pelliti no saweem naggeem, bet fluffinam tas finehjabs pats pee sewis fazzidams: Schi man gribb pateift! Al tarwu mulkibu! Ka pellite lauwam warr pateift?

Ne ilgi pehz muhsu pellite sfraideleja zaur meschu reekstus lassidama. Ta dsirdeja lauwas breefnigu ruhkschana. Zur ne buhs labbi! tâ wiina teize, un aishkrehje muddigi us to weetu no kurrenes ruhkschana dsirdeja. Ta atradde sawu schehligu lauwu stiprâ tihklâ sakertu, fo meddineeks bija islizzis, leelus swehrus fert. Strikki tik stipri bija sawilkti, ka lauwa neds ar sohbeem neds ar naggeem tohs warreja sapleht.

Pagg' draugs, fazzija pellite, es tew palih-
dsechu. Za krehje klacht, sagraude tohs strik-
kus, kas wiinna lezzenes turreja, laiwa nu
faylehse tihflu un pellite bija wiinna dshiwibu
glabhuft. Nedsf ka arri nabbadsinsch tew warr
palihdseht!

L.

Teefas flubbinaschanas.

Zai nakti no 17ta us 18tu August f. g. Sallenes
muischas fainneekem Paukim un Duhdim, pirmajam
gaischi rudš (eelseltens) sirgš ar beesahm krehpehm,
12 lihfs 13 gaddus wezš, un ohtram gaischi rudda,
gan drihs dseltena, fehwe, 5 gaddus wezza, un bes
tam wehl shmejama pee rehtes zifta, fur wilks koh-
dis, no gannibahm sagti. Saglis, ka rahdahš,
Wahzu wihrs, atshajis us peemimetu fainneeku
gannibahm wezzu baltu sirgu ar pahrgreestu rihkli.
Kas pahr scho sagli jeb pahr teem sagteem sirgeem
taisnas sinas warr doht, dabhuš pecnahkamu pa-
teizibas nauđu no appakšchraftitas muischas polizejes.
Sallene, 19ta August 1840.

Sallenes muischas polizeije.

Pee Krohna Kalnzeemas pagasta teefas 24ta Sep-
tember f. g. lohpus un dachdashabas zittas leetas,
ka arribsan weenu leelu laiwu arr sehgelehm un wis-

seem striffeem wairak sohlitajam preft skaitamu nauđu
pahrdohs. Krohna Kalnzeemas pagasta teefa, 10ta
September 1840.

(L. S.) ††† Strautneek Anfs, peeschdetais.
(Nr. 168.) Kol. Reg. Hildebrand, pag. teef. fshiw.

Kam kahdas parrabu prassichanas buhtu pee ta
Jaun-Auzes fainneeka Dsirreeneeku Witta Petersohn,
pahr kurra mantu parrabu deht konkurse spreesta,
tohp usazinati, lihfs 5tu Oktober f. g. pee saude-
schanas sawas teefas pee schihs pagasta teefas pee-
teiftees. Jaun-Auzes pagasta teefa, 24ta August
1840.

††† Bertulait Zahn Schulz, pag. wezz.
(Nr. 25.) U. G. Hammer, pagasta teefas fshiw.

Zitta flubbinaschana.

Kandawas tirgu scho gadd schihbu fwehtku labbad
2tra Oktober turrehs; ta ka ima Oktober warrehš
bohšis buhweht, un 2tra tirgu turreht. Kandawa,
13ta September 1840.

Karl Hengelt, meesta preekschneeks.

Sinna pahr jaunu grammatu.

Pee G. U. Meyher, grammatu pahrdeweja Jalgawa,
warr dabhuht pirkt: Bertholz, sinas par Kreemu
Keisara walsti. Dhtra driekte. Rihga 1840. Mafsa
25 kap. sudr.

Naudas, labbibas un prezzu tirguš us plazzi. Rihga, tanni 9ta September 1840.

	Sudraba naudā.			Sudraba naudā.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis	1	33	I pohšs kannepu	—	90
I puhrs rudsu	1	60	I — linnu labbakas surtes	2	—
I — kweeschu	2	90	I — — fliktakas surtes	1	80
I — meeschu	1	10	I — tabaka	—	65
I — meeschu = putrainu	1	60	I — dselses	—	70
I — ausu	—	70	I — sweesta	2	20
I — kweeschu = miltu	3	50	I muzza filku, preeschu muzza	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu	2	10	I — — wihkschnu muzza	6	25
I — rupju rudsu = miltu	1	50	I — farkanas fahls	7	—
I — sirnu	1	60	I — rupjas lebdainas fahls	6	—
I — linnu = sehklas	2	50	I — rupjas baltas fahls	4	75
I — kannepu = sehklas	1	50	I — smalkas fahls	4	50
I — kimmeneu	5	—			

W r i h w d r i e k e h t .

No juhmallas gubernementu augstas walbischanas puffes: Walbischanas-rahts A. Weitler.
No. 303.